

Lisätiedot:

hyvinvointipäällikkö Laura Salomaa, puh. 040 194 8508

sivistys- ja hyvinvointitoimen suunnittelija Henna Turunen, puh. 050 382 6265

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Tausta

Lapset ja nuoret ovat kuntalaisia, joilla ei ole äänioikeutta. Heillä on kuitenkin oikeus erityiseen huolenpitoon, tukeen ja suojeluun, ja heidän hyvinvointinsa on myös kunnan tulevaisuuden kannalta keskeistä. Suuri osa lasten ja nuorten asioista päätetään kunnissa, joten kunnalliset viranhaltijat, työntekijät ja päättäjät ovat avainasemassa lasten oikeuksien turvaamisessa. Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malli tarjoaa työkalun, jonka avulla kunnassa varmistetaan lasten oikeuksien toteutuminen arjessa ja edistetään pysyviä, rakenteellisia muutoksia kunnan toiminnassa.

Kaupunginvaltuuston 11.11.2024 (§ 55) hyväksymässä talousarviossa vuodelle 2025 on asetettu strategiseksi toimenpiteeksi edellytysten luominen liittyä Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi. Toimenpiteen mittarina on, että lapsiystävällinen kunta -mallin nykytilankartoitus on tehty. Talousarviossa 2025 sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala määritteli strategiseksi toimenpiteeksi HYTE-työhön liittyen: 3.2.20. *Luodaan edellytykset liittyä Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi.*

Kaupunginhallitus on käsitellyt Unicefin Lapsiystävällinen kunta -asiaa kokouksessaan [24.2.2025 § 26](#) lapsivaikutusten arviointiin liittyvän valtuustoaloitteen käsittelyn yhteydessä. Kaupunginhallitukselle esiteltiin tällöin alustava aikataulu ja suunnitelma, millä tavalla malliin hakeutumista on tarkoitus kunnassa edistää.

Unicef julkaisi 20.3.2025 [ohjeet](#) kunnille malliin hakeutumiseksi. Ohjeissa kuvataan Lapsiystävällinen kunta -mallin hakuprosessia seuraavalla tavalla:

1. Tutustukaa malliin ja hakuprosessiin
2. Kunnanhallituksen on tehtävä päätös malliin hakemisesta
3. Hakulomakkeen täyttäminen
4. UNICEF päättää mukaan valittavat kunnat joulukuussa 2025
5. UNICEFin ja kunnan välisen yhteistyön käynnistyminen

Hakupäätös ja kaupunginhallituksen sitoutuminen

Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutuminen edellyttää kaupunginhallituksen virallista päätöstä. Päätöksessä kaupunginhallituksen on:

1. Nimettävä alustava Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori tai kunnan yhteyshenkilö.
2. Nimettävä alustava Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä.
3. Varmistettava hakulomakkeen täyttäminen.

Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinaattori vastaa yhdessä koordinaatioryhmän kanssa kehittämistyön etenemisestä, seurannasta ja arvioinnista. Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuna: Keskeiset toimialat, luottamushenkilöt, viestintä, sekä lasten ja nuorten edustajat. Kunnan tulee myös kutsua koordinaatioryhmään esimerkiksi hyvinvointialueen edustaja, sekä muita keskeisiä toimijoita. Koordinaatioryhmä vastaa yhdessä koordinaattorin kanssa työn etenemisestä. Hakuvaiheessa riittää, että kunta nimeää ryhmän jäsenten tittelit ja toimialat, vaikka henkilöt eivät olisi vielä tiedossa. Kaupunginhallitus voi valtuuttaa haluamansa henkilön vastaamaan hakulomakkeen kysymyksiin kunnan puolesta.

Liittyen lapsivaikutusten arviointiin, on kunnassa käynnistetty jo poikkihallinnollinen lapsivaikutusten arvioinnista vastaavan ryhmän työskentely hyvinvointipäällikön johdolla. Kauniaisten strategiassa 2023–2030 yhtenä vastuullisuuden ja kestävyuden arvona on todettu, että vaikutusten arviointi on luonnollinen osa päätöksentekoa. Kaupungin johtoryhmä on jo keväällä 2023 hyvinvointikoordinaattorin valmistelusta linjannut Kuntaliiton ohjeistukseen pohjautuen ennakko vaikutusten arvioinnin teosta osana päätösvalmistelua. Onkin luontevaa, että tämän ryhmän jäsenet toimivat myös UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinaatioryhmässä.

Ehdotus Lapsiystävällinen kunta -mallin yhteyshenkilöksi ja koordinaatioryhmäksi

- Yhteyshenkilö: hyvinvointipäällikkö
- Koordinaatioryhmän kokoonpano: sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalta kolme edustajaa, yleishallinnosta kaksi edustajaa, yhdyskuntatoimesta yksi edustaja, molemmista kasvatusta- ja opetusvaliokunnista yksi edustaja, hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnasta yksi edustaja, nuorisovaltuustosta kaksi edustajaa. Lisäksi koordinaatioryhmään kutsutaan hyvinvointialueelta yksi edustaja ja hyvinvointialueen luottamushenkilöistä yksi edustaja. Kunta kutsuu myös mukaan tarvittavan määrän toimijoita sidosryhmistä.

Liitteenä on esitötetty hakulomake Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemiseksi.

Sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta merkitsee tiedoksi hakuprosessin UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malliin ja lähettää edelleen kaupunginhallitukselle liitteenä olevan esitötetyn hakulomakkeen, sekä sitoutuu edistämään mallin tavoitteita ja osallistumaan mallin koordinaatioryhmään siinä laajuudessa, jonka kaupunginhallitus päättää.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

.....

Varapuheenjohtaja Patrick Nysten esitti seuraavaa:

"Ehdotan, että emme hae UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -tunnustusta, koska se lisää byrokratiaa. Sen sijaan ehdotan, että pyrimme täyttämään ohjelman vaatimukset ilman virallista hakemusta."

Suoritetussa äänestyksessä, jossa sivistystoimenjohtajan pohjaehdotusta kannattavat äänestivät JAA, ja varapuheenjohtaja Patrick Nystenin esitystä kannattavat äänestivät EI, voitti sivistystoimenjohtajan pohjaehdotus 5–2 (jaa – Aitola-Helkkula, Palojoki, Pesonen, Vaenerberg, Wahlstedt ; ei – Häyrinen-Immonen, Nysten).

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet:

Esitän hakulomake UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malliin

Jakelu:

Kaupunginhallitus